

MEMÒRIA | LA SÈNIA ACOLLIRÀ EL 25 DE JULIOL EL PRIMER ACTE INSTITUCIONAL DEL 75È ANIVERSARI DE LA BATALLA DE L'EBRE

Una flama en record als soldats de la batalla recorrerà l'Ebre durant 115 dies

La flama s'encendrà a la Sénia i viatjarà a Amposta, Tortosa, Móra d'Ebre, Gandesa i Corbera d'Ebre, on es programaran xerrades i exposicions

75è

BATALLA DE L'EBRE

A. CARALT

Dijous, 25 de juliol, a les 00.15 hores, es compleixen 75 anys de l'inici de la batalla de l'Ebre, l'episodi bèl·lic més destacat de la Guerra Civil Espanyola. Durant 115 dies i fins al 16 de novembre, van combatre cos a cos algunes de les millors unitats dels dos exèrcits.

Els republicans van patir 70.000 baixes, amb 20.000 morts, i els franquistes 60.000 baixes, amb 10.000 morts, segons dades aproximades. La batalla fou el major esforç bèl·lic de l'exèrcit republicà i esgotà la capacitat militar de la República. La victòria franquista facilità la conquesta de Catalunya i accelerà el final de la guerra.

Avui, els combatents més joves d'aquella epopeia, els antics membres de la Lleva del Biberó, tenen 93 anys. Els pocs supervivents del cos d'aviadors republicans, de les Brigades Internacionals o del Terc de Requetés de Nostre Senyor Montserrat superen aquest edat.

L'efemèride d'enguany, doncs, és la gran última oportunitat per organitzar un programa d'actes de rang institucional en record a tots els que hi van combatre i a la població civil que va sofrir aquell horror.

Camp d'aviació

L'acte de major simbolisme del programa és l'encesa d'una flama de germanor en record a tots els combatents i víctimes que recorrerà sis poblacions ebreques del 25 de juliol al 16 de novembre.

La flama s'encendrà dijous, a les 19.00 hores, a l'antic camp d'aviació de la Sénia, aixecat pels republicans i utilitzat com a base durant la batalla de l'Ebre per la Legió Condor alemanya.

L'església de Sant Pere del Poble Vell de Corbera acollirà l'acte d'homenatge als supervivents. FOTO: JOAN REVILLAS

EL 16 DE NOVEMBRE A L'ESGLÉSIA DEL POBLE VELL DE CORBERA D'EBRE

Mas pot presidir l'homenatge als supervivents

■ El 16 de novembre de 1938 les últimes unitats del XV Cos d'Exèrcit Republicà van abandonar el marge dret de l'Ebre a l'altura de Flix i van volar el pont de ferro aixecat quatre mesos abans.

L'efemèride marca el final de la batalla de l'Ebre després de 115 dies i és el dia escollit per celebrar el gran acte institucional d'homenatge als pocs combatents supervivents dels fets, tots ells avui majors de 93 anys.

L'acte institucional, presidit pel director del Memorial Democràtic, Jordi Palou-Laverdós, comptarà amb parlaments, actuacions musicals i un manifest del 75è aniversari de la batalla de l'Ebre, llegit a l'Ajuntament de la Sénia. El consistori serà, de fet, la primera parada del recorregut de la flama.

L'arquebisbe de Tarragona oficiarà el 25 de juliol una missa a la cota 705, a la serra del Pàndols

El Consorci Memorial dels Espais de la Batalla de l'Ebre (COMEBE) organitza l'esdeveniment, que s'ha concretat que se celebrarà al magnífic marc de l'església de Sant Pere del Poble Vell. L'homenatge inclourà la inauguració d'un monòlit commemoratiu al lloc històric del Poble Vell.

L'organització treballa intensament perquè Artur Mas presideixi l'acte o, si no pot ser, que hi hagi la màxima representació ins-

titucional possible. L'organització convidarà les diverses associacions de supervivents vinculades a la batalla de l'Ebre perquè hi assisteixin.

D'aquesta manera, s'escenificarà el canvi de concepció de la memòria de la batalla de l'Ebre, protagonitzada durant molts anys pel relat i vivències dels supervivents i que ara han donat el relleu als historiadors, estudiosos, entitats i institucions públiques. —A. C.

Les conferències es completaran amb l'exhibició d'una nova exposició relativa a la batalla de l'Ebre anomenada 'Fem memòria', elaborada pel COMEBE i que serà inaugurada abans de deu dies.

Biberons i brigadistes

Al migdia del mateix dia 25, a l'espai històric de la cota 705 (serra de Pàndols), l'arquebisbe de Tarragona, Jaume Pujol, presidirà la missa en record als caiguts organitzada cada any per l'agrupació de supervivents de la Lleva del Biberó.

Hi seran presents diversos càrrecs del Govern de la generalitat, però cap conseller, i tampoc està confirmada la presència habitual d'un capa de l'exèrcit.

LA BATALLA DE L'EBRE

25 de juliol

■ **Pas del riu.** Milers de soldats republicans creuen l'Ebre per diversos punts. Al nord (Faió-Mequinensa) i al sud (Campredó-Amposta) distreuen l'enemic de l'esforç principal, establert entre Ribarroja i Benifallet.

26 de juliol-2 d'agost

■ **Setge a Gandesa i Vilalba.** Algunes de les millors unitats de xoc republicanes, entre elles la 35a Divisió Internacional, assetgen la capital de la comarca i Vilalba, objectius clau per continuar l'avanç. Franco acumula amb rapidesa moltes unitats davant dels dos pobles i ajudat per l'aviació frena el furibund atac.

Agost-setembre-octubre

■ **Contraatacs franquistes.** Franco planteja atacs en diversos sectors. Primer redueix la bossa de Faió i després ataca la serra de Pàndols amb resultat insatisfactori. A mitjan d'agost ho fa a Vilalba dels Arcs, on tampoc assoleix una victòria clara. Al setembre es produeix la gran ofensiva sobre la vall del riu Sec, que trenca el front i debilita la resistència republicana.

30 d'octubre

■ **L'assalt a Cavalls.** Franco assalta la carena de la serra de Cavalls, la clau de la defensa. S'inicia la retirada definitiva, fins al 16 de novembre.

A finals de setembre el Memorial de les Camposines acollirà l'acte anual d'homenatge als soldats morts i desapareguts, que coincidirà en un segon acte en procés de preparació d'homenatge a les brigades internacionals.

D'altra banda, el 27 de juliol se celebrarà una espectacular recreació del pas dels soldats republicans al poble de Faió, mentre que l'associació cota 402 de Corbera d'Ebre té previst organitzar unes jornades al voltant de l'efemèride que inclouran també una recreació.

En les setmanes i mesos previs al 25 de juliol, col·lectius com els aviadors republicans i el Terc de Montserrat ja han celebrat a la Terra Alta els seus homenajes.